

POSTANOWIENIE

Dnia 13 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **R. S.**

podejrzanego o czyn z art. 190a § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 13 maja 2026 r.,

wniosku Sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu,

o przekazanie sprawy o sygn. akt III K 1041/24 do rozpoznania innemu sądowi
równorzędnemu,

na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla
Warszawy Pragi – Południe w Warszawie.**

UZASADNIENIE

Przed Sądem Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu zawisła sprawa z wniosku prokuratora o umorzenie postępowania wobec R. S. o czyn z art. 190a § 1 k.k. w zb. z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. oraz zastosowanie wobec niego środka zabezpieczającego w postaci umieszczenia w szpitalu psychiatrycznym.

Obrońca R. S. wniósł o zawieszenie postępowania z uwagi na zły stan zdrowia fizycznego podejrzanego, to jest niemożność poruszania się po przebytych zabiegach wszczepienia endoprotezy biodra oraz konieczność przebywania przez

niego w pozycji leżącej (dokumentacja medyczna: k. 510-512). Postanowieniem z dnia 24 kwietnia 2025 r. Sąd zawiesił postępowanie z uwagi na powyższe okoliczności.

Stwierdzając na podstawie zebranego materiału, w tym dokumentacji medycznej, że stan zdrowia podejrzanego uległ tylko nieznacznej poprawie, co w dalszym ciągu poważnie utrudnia mu udział w postępowaniu sądowym, postanowieniem z dnia 30 marca 2026 r. Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu zwrócił się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Odstąpienie od właściwości miejscowej sądu do rozpoznania sprawy może nastąpić tylko wyjątkowo, jeżeli przemawiają za tym szczególne okoliczności. Kryterium „dobra wymiaru sprawiedliwości”, uzasadniające korzystanie z właściwości delegacyjnej na podstawie art. 37 k.p.k., nie ogranicza się do zagrożenia obiektywizmu w orzekaniu o odpowiedzialności karnej, lecz znajduje wyraz również w zagrożeniu sprawnego i szybkiego przeprowadzenia postępowania sądowego, realizującego ustawowy postulat rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie (por. postanowienie SN z 14 czerwca 2018 r, sygn. akt V KO 35/18). Nie bez znaczenia w tym kontekście jest także umożliwienie stronie korzystania z prawa do obrony, które może doznać uszczerbku w związku z niemożnością udziału w czynnościach przed sądem ze względów zdrowotnych.

W niniejszej sprawie zaistniały takie okoliczności. Za przekazaniem tej sprawy innemu sądowi równorzędnemu - Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie przemawia stan zdrowia podejrzanego, który, jak wynika z dokumentacji medycznej, wiąże się z poważnym ograniczeniem jego mobilności i stanowi przeciwwskazanie do odbywania przez niego dalszych podróży.

Sytuacja zdrowotna R. S. od momentu wydania postanowienia o zawieszeniu postępowania w sprawie, nie uległa zasadniczej poprawie. Według oświadczenia córki R. S. , opiekującej się nim na co dzień, obecnie podejrzany jest zdolny do odbycia jedynie krótkiej podróży samochodem ograniczonej do terenu W.,

w której aktualnie mieszka (notatka z dnia 12 marca 2026 r.). Z dostarczonej przez obrońcę dokumentacji medycznej wynika, że R. S. w dalszym ciągu cierpi z powodu przewlekłej choroby zwyrodnieniowej kręgosłupa i bioder, z czym wiąże się ciężkie ograniczenie wydolności chodu. Według zaświadczenia lekarskiego z dnia 29 stycznia 2026 r. jest obecnie zdolny do przejścia jedynie około 10 m. Każdorazowo zaś, opuszczając miejsce zamieszkania, wymaga pomocy osoby trzeciej. Po zabiegu wszczepienia endoprotezy, u podejrzanego wystąpiły pooperacyjne powikłania naczyniowe. Co więcej, R. S. wymaga przeprowadzenia kolejnego zabiegu wszczepienia endoprotezy, które będzie wiązało się z dalszymi utrudnieniami poruszania się na czas rekonwalescencji.

Jednocześnie, jak wynika z opinii lekarza prowadzącego leczenie psychiatryczne podejrzanego, znacznej poprawie uległ stan jego zdrowia psychicznego. O ile zatem w opinii sądowo-psychiatrycznej z dnia 17 kwietnia 2023 r. stwierdzono, że w aktualnym na moment jej sporządzania stanie, podejrzany nie może uczestniczyć w czynnościach procesowych przed sądem (gdyż toczący się proces chorobowy uniemożliwia mu podjęcia samodzielnej i rozsądnej obrony), tak w razie zasięgnięcia nowej opinii istnieje bardzo wysokie prawdopodobieństwo zmiany wniosków biegłych co do zdolności podejrzanego do udziału w postępowaniu.

W takim układzie procesowym obecność podejrzanego na posiedzeniu sądu w prowadzonej przeciwko niemu sprawie będzie obligatoryjna, ponieważ rozpoznanie wniosku prokuratora o umorzenie postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy i o zastosowanie środka zabezpieczającego na posiedzeniu może nastąpić tylko przy udziale prokuratora, obrońcy i podejrzanego, których obecność jest obowiązkowa. Podejrzany nie bierze udziału w posiedzeniu tylko wtedy, gdy z opinii biegłych wynika, że byłoby to niewskazane ze względu na stan jego zdrowia psychicznego.

Ponieważ podejrzany mieszka aktualnie w W., gdzie córka sprawuje nad nim opiekę, jego obecność na posiedzeniu w sprawie umorzenia postępowania z powodu niepoczytalności sprawcy oraz zastosowania środka zabezpieczającego w Poznaniu, będzie praktycznie niemożliwa – ze względu na ograniczenia dotyczące

podróżowania przez niego na dalsze odległości. Przeprowadzenie czynności procesowych we właściwym miejscowo sądzie będzie zatem poważnie utrudnione i związane z niepotrzebnymi dolegliwościami dla podejrzanego.

Wystąpieniu takich trudności może zapobiec przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu mającemu siedzibę w miejscu zamieszkania podejrzanego. Podejrzany może dotrzeć do niego samochodem, a w razie potrzeby organizacja transportu sanitarnego nie generowałby nadmiernych kosztów i nieproporcjonalnych niedogodności.

Z tego względu, mając na uwadze, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy miejscowo wiązałoby się z uciążliwymi i w praktyce niewykonalnymi dla podejrzanego dojazdami do P., należało uznać za zasadne przekazanie przedmiotowej sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie. Umożliwi to R. S. realizację przysługujących mu uprawnień procesowych, a także przyspieszy rozpoznanie sprawy.

O wyborze Sądu przekazania zdecydowało kryterium terytorialne. Odległość od obecnego miejsca zamieszkania podejrzanego do siedziby Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi – Południe w Warszawie nie jest znaczna, co powinno pozytywnie wpłynąć na sprawność dojazdu do Sądu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.

[J.J.]

[a.ł.]